

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.85

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szerző:

Cím: A „sárga veszedelem”

Forrás:

Magyarország

Bp
(Hely)

1924. 1. 26.

A „sárga veszedelem”

Tisztelt Szerkesztő Úr! Szíves tudomására hozom, hogy ma reggel háromnegyed kilenctől egynegyed tizenegyre utaztam a hivatalomba. A Belvárosnak az Erzsébet-híd fő közelében álló fertályában lakom, a hivatalom viszont az Országház-téren van. A hivatalos idő — mint méltóztatik tudni — reggel kilenckor kezdődik, következésképp ugy okoskodtam, hogy elegendő lesz, ha háromnegyed kilenckor villamosra ülök. Ne higgye azt, mintha már ellenkező tapasztalataim ne keltek volna föl bennem azt a jogos gyanút, hogy az én okoskodásom megfelel a villamos menetrendjének. Ha sietni akarok, ugyanis gyalog megyek, mert az idegeim nincsenek mindig abban az állapotban, hogy elviseljék a pesti villamosközlekedés szórakozásait és menetrendbeli kisiklásait. Ma azonban elhatároztam, hogy közben az órával szembeszállok az úgynevezett elektromos közlekedés viszontagságával s magamon ellenőrzöm a fővárosi ember idegrendszerének egyik legfontosabb tényezőjét. Elhatároztam tehát, hogy a lakásom legközelebbi villamosmegállójától a hivatalom állomásáig, ha törökcszakad is, villamossal utazom és hivatalfőnökömnek pontosan beszámolólok arról, hogy egy januári délutón mennyi időt vesz igénybe, ha drágán kiváltott havi bérletemet csakugyan kihasználom arra a célra, amelyért kiváltottam.

Mondom: pontosan nyolc óra negyvenöt perc volt, amikor a Dunaparton, az Erzsébet-híd íve alá odaállottam. Ahogy leérttem a partra, egyetlen hideg kezdte mártani az ar-

comat és a fületem. A sárga kocsi várakozva, nyugodtan szentelhettem néhány percet a téli Duna föntség, ámbrás rideg pompájára. Elbáméskodtam a Gellérthegy fehér hajfűrtjein, a Vár finomezüstü sziluetjén s elgyönyörködtem a fejedelmi folyó fantasztikus jégtábláin. Közben eltelt pontosan hat perc, amikor egy robajló és nyöszörgő sárga kocsi kifordult az Irányi-utcaából és nehéz kanyarulattal az Erzsébet-híd alsó töltésének lejtőjén vánszorgott az ácsorgó társaság felé, amelynek száma akkor már jócskán megszaprodott. A kocsi megállt. Elöl-hátul a peronján óriási terhet cipelt, de a belső tér is ugyancsak ki volt bélelve éppen kétszer annyi utassal, mint amennyi »közlekedhetnék benne». Minthogy a gyakorlottabb villamos-tornászok közé tartozom és ösztönös taktikával fel tudom fedezni az egyetlen rést, ami még nincs megszállva: felperdültem féllábbal s kezemmel a bőrfogózdóba csimpszakodva, úgy lógtam ott, mint a szőlőfürt a megkötözött venyigén. Elindultunk. Némi kárörömmel mustráltam a lemaradtakat. De hát hiába, ez a *struggle for live*, az életben is az élelmesé a szerencse. Mekkora vagy harminc méter s a kocsi egyszerre csendesen, mintegy pihogva

megállt. Zárlat van, — mondta a vezető. Utitársaim megnyúlt ábrázattal látiam, hogy kellemetlenül érinti őket ez a »forgalmi zavar». Sebaj — gondoltam magamban —, én ma kimenőt kaptam a főnökömtől, engem nem izgat ez a zárlat, akinek sietős dolga van, menjen gyalog. A tapasztaltabbak csakugyan egyenként kezdtek leszállingózni és dühös káromkodásoknak, méla sóhajoknak és kifakadásoknak a kalauznál le-tébehelyezése mellett, amelyet Budapest Dezső és Platthy Gyula igazgató urak címére utalványoztak, elindultak az apostolok fogatán.

Ahogy kissé tágasabb lett a hely s amint a benszorultak szolidáris kétségbeesése megindította a rendes disputát a pesti villamosról: egyszerre egy éles, kissé énekió akcentusú hang, amely jellegzetesen keleti are »fogainak rekeszéből» tört elő, mindnyájunk ügyelmét magára vonta. Borzasztó — mondta —, mit csinált a keresztény kurzus a villamosközlekedésből. Rosszabb, elhanyagoltabb és kiszámíthatatlanabb, mint a vörösuralom alatt. Egy nagy város életidegei az állandó megzavarodottság tüneteit mutatják. Ez a pesti villamos igazán csak arravaló, hogy idegbeteggé vagy forradalmárrá tegye a polgárságot, amely elkésik az irodájából, lemarad a hivatalából, képtelen pontosan érkezni a színházba, a gyárba, a műhelybe stb. és amely idejének husz százalékát a villamos előtt való ácsorgással kénytelen eltölteni. — Persze, — mondta egy másik, aki hirtelen fel-

vette szemét a reggeli radikális hasábjairól, — idevezet, ha kontárok, protekciósok, mükedvelők és tudatlanok kezéré jut egy világváros. Annyi tehetségük sincs, hogy egy mezővárost közigazgassanak. Node sebaj, majd jön a nagy leszámolás a községi választásokon.

A mi szemünk is összevillan, akik egymás arcán azt a másik szolidaritást kerestük, amely amazoknál összeheszelés nélkül is oly esodálatos összhangban szokott megnyilatkozni. Felelni szerettem volna, hogy majd mi is ott leszünk a nagy leszámolásnál. Hát a keresztény gondolat nagy ügyét a villamosközlekedés is érintheti? Mit mondjak? Nem torkolhat-e le azzal, hogy ez a villamos, ez a közlekedés, ez a zárlat, ez a köbhögő, nyikorgó, sitalpáig beteg szervezet, ez a tehetetlenség nem a legnagyobb agitáció-e a keresztény uralom ellen? Hogy ez a nyomorult, rongyos, elzüllött villamos százezrek nyomorúsága, betegsége, aggodalma, dühe és kiábrándulása? Hogy az emberek nem tudnak oly finoman disztingválni a villamosközlekedés vezetésére és Wolff Károly nemes céljai között? Vagy nem kell önkéntelenül arra a következtetésre jutnia minden jámbor utazónak, hogy az egész villamosközlekedést az igazgatóság azért szervezte meg így, hogy vele Wolffot és az egész keresztény városi politikát lejárassa és megbuktassa, mert arra ez biztos módszer. S nem különös dolog, hogy egy nagy ügynek kell majd szent-

vednie azért, hogy néhány tapasztalatlan vicinális nagyság jódotált igazgatóságokban üljön és ölbetett kézzel nézze, miképpen fordul a tömegek szilaj keserősége a keresztény községi párt ellen?

Amig ezeken a polgári gondokon és gondolatokon emésztettem magamat, a villamos elindult. Mehetett talán ötven métert is. A mi kocsink

farát legalább két tucat egymás hegyén-hátán álló villamoskocsi horzselta. Ott is vártak, ott is gondolkoztak, ott is dühöngtek. Aztán megint megindultunk. Éppen tíz óra tíz perc volt, mikor kiolvastam az ujságomat. Azt olvastam benne, hogy nyolcvan százalékkal emelik ennek a villamosnak a tarifáját. Tisztelettel *egy keresztény polgár.*